

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2025, sp. zn. 7 Tdo 190/2025, ECLI:CZ:NS:2025:7.TDO.190.2025.1

Číslo: 17/2026

Právní věta:

Závažné porušení povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti ve smyslu § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku může spočívat nejen v neplnění této povinnosti, ale i v excesivním přístupu k ní, je-li způsobilý ohrozit rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte. Může jít např. o podrobování dítěte opakovaným, nedůvodným a stresujícím lékařským vyšetřením po každé návštěvě u druhého z rodičů, od nichž pachatel neustoupil ani po výslovném upozornění lékaře na tento stresující vliv na dítě.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.04.2025

Spisová značka: 7 Tdo 190/2025

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Ohrožování výchovy dítěte

Předpisy: § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněné D. F. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 10. 2024, sp. zn. 11 To 247/2024, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 6 T 67/2019.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 24. 5. 2024, sp. zn. 6 T 67/2019, byla obviněná D. F. uznána vinnou přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku a přečinem křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku a odsouzena podle § 345 odst. 3 tr. zákoníku, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody na jeden rok a tři měsíce s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou roků. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněná uložena povinnost nahradit poškozenému M. O. nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč a podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl tento poškozený se zbytkem nároku na náhradu

nemajetkové újmy odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená AAAAA (pseudonym) s nárokem na náhradu nemajetkové újmy a s nárokem na náhradu škody odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle zjištění Okresního soudu v Hradci Králové obviněná spáchala

- přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku skutkem, který spočíval v podstatě v tom, že v době od 19. 1. 2015 do 5. 1. 2018 podrobovala svou nezletilou dceru AAAAA po návštěvách u otce M. O. nadměrným a stresujícím lékařským vyšetřením, takže docházelo k tomu, že dcera spojovala návštěvy u otce s negativně vnímaným zásahem do své osobní sféry v podobě vyšetření u lékařů, dále obviněná projevovala před dcerou své negativní emoce k otci a citově ji tak ovlivňovala v otcův neprospěch, což mohlo vést k zásadnímu trvalému poškození vztahu dcery k otci, a obviněná tím porušila své povinnosti spočívající v řádné péči o nezletilou dceru, zejména o její zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj a v její ochraně stanovené v § 858 o. z.,

- přečin křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku skutkem, který spočíval v podstatě v tom, že obviněná před policejním orgánem Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, odboru obecné kriminality, dne 21. 3. 2017 při podání vysvětlení podle § 61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a ve dnech 9. 6. 2017 a 6. 11. 2017 při podání vysvětlení podle § 158 odst. 6 tr. ř. uvedla, že jí nezletilá dcera AAAAA sdělovala, že otec M. O. ji v době styku v rámci her posazuje genitálem ke svému obličejí, líže jí ručičky, dává jí francouzské polibky, tahá ji za bradavky, osahává a štípe ji na genitálu, zasouvá jí ruce pod spodní kalhotky, strká jí prsty do zadečku, v její přítomnosti masturbuje a močí, a dále popsala, v jak špatném psychickém stavu a traumatizovaná se dcera vrací od otce, přestože věděla, že sdělované skutečnosti nejsou reálnými prožitky nezletilé dcery.

3. Odvolání, která podaly obviněná proti všem výrokům a poškozená AAAAA, zastoupená opatrovníkem, proti výroku, jímž byla s nárokem na náhradu nemajetkové újmy odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, byla usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 10. 2024, sp. zn. 11 To 247/2024, podle § 256 tr. ř. zamítnuta.

4. Citovanými rozhodnutími soudy ve věci znovu rozhodly poté, co Nejvyšší soud usnesením ze dne 19. 5. 2021, sp. zn. [7 Tdo 388/2021](#), zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 12. 2020, sp. zn. 11 To 242/2020, a rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 11. 6. 2020, sp. zn. 6 T 67/2019, včetně dalších obsahově navazujících rozhodnutí a přikázal Okresnímu soudu v Hradci Králové věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

II.

Dovolání obviněné

5. Obviněná podala dovolání proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 10. 2024, sp. zn. 11 To 247/2024. Výrok, jímž bylo zamítnuto její odvolání, napadla s odkazem na důvody dovolání uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h), m) tr. ř. Proti výroku o vině přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku namítla, že skutková zjištění soudů ohledně následků, které nezletilá dcera mohla utrpět, mají pouze spekulativní povahu a nejsou založena na důkazech. V této spojitosti zpochybnila znalecký posudek PhDr. Terezy Sejkorové Benešové, na jehož podkladě soudy založily své závěry. Vyjádřila nesouhlas s tímto znaleckým posudkem a uvedla, že znalkyně nikdy nepracovala jako klinický psycholog s dětmi. Poukázala na zjištění soudů, že nezletilá dcera měla pozitivní vztah k otci, a z toho vyvozovala, že posuzované jednání, pro které byla odsouzena, nemělo takový stupeň závažnosti, aby bylo způsobitelné ohrozit

výchovu nezletilé dcery. Zdůraznila, že lékařská vyšetření nezletilé dcery byla důvodná vzhledem k tomu, v jakém stavu se vracela od otce. Jako neúplnost dokazování vytkla, že soudy se ani nepokusily o zjištění názoru nezletilé dcery na skutečnosti, které byly obviněné kladeny za vinu, že nebyl opatřen znalecký posudek k osobě otce a že soudy ponechaly bez povšimnutí chování otce. Uvedla, že soudy pominuly důkazy svědčící v její prospěch a nevyvodily z nich žádné relevantní závěry. Ve vztahu k právnímu posouzení skutku kvalifikovaného jako přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku namítla, že skutek – jak je popsán ve výroku o vině – není způsobilý naplnit zákonné znaky uvedeného trestného činu. Zvláště pak poukázala na nejasnost zjištění, podle nichž před nezletilou dcerou projevovala negativní emoce k otci. Uvedla, že její jednání nemohlo vést a nevedlo k žádnému narušení morálky nezletilé dcery a že nebylo v žádném rozporu s rodičovskou odpovědností, byť bylo projevem její hyperprotektivity. V tomto kontextu vytkla nesprávnost závěru, že jednala v úmyslu ohrozit výchovu nezletilé dcery. Celkově označila záležitost za civilní spor mezi rodiči ohledně výchovy nezletilé dcery a výrok o vině trestným činem ohrožování výchovy dítěte za porušení zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Proti výroku o vině přečinem krivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku vznesla výhrady v tom smyslu, že pouze reprodukovala to, co jí sdělila nezletilá dcera, že jejím úmyslem nebylo přivodit trestní stíhání otce nezletilé dcery a narušit jeho rodinné vztahy a že nebylo prokázáno, že by jí nezletilá dcera nesdělila to, co obviněná následně uvedla před policejním orgánem. Jinak k věci uvedla, že po zrušení předcházejících rozhodnutí Nejvyšším soudem mělo být celé hlavní líčení opakováno vzhledem k tomu, že nové hlavní líčení se konalo s odstupem tří let od zrušení předcházejících rozhodnutí. Obviněná se dovoláním domáhala toho, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů a aby přikázal Okresnímu soudu v Hradci Králové věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

III.

Vyjádření státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství

6. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření konstatoval, že dovolání je založeno na opakování námitek, se kterými se soudy náležitě vypořádaly. Vyjádřil souhlas se skutkovými zjištěními soudů a s tím, jak soudy právně posoudily zjištěný skutkový stav. Vyložil, že nebyla porušena zásada *in dubio pro reo*, jejíž porušení ostatně není obsahem žádného z dovolacích důvodů, pokud nenaplnuje zjevný rozpor ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Ve vztahu k trestnému činu ohrožování výchovy dítěte konstatoval, že ustanovením § 201 tr. zákoníku je chráněna mimo jiné i dovednost dítěte vytvářet kvalitní rodinné vztahy, která se v dospělosti může projevit jako um naprosto zásadní. Uvedl, že v tomto směru jednání obviněné ohrožovalo výchovu nezletilé dcery a že z hlediska subjektivní stránky činu bylo úmyslné. Nesouhlasil s tím, že by byla porušena zásada subsidiarity trestní represe, a zdůraznil, že posuzovaný případ nevykazuje žádné mimořádné okolnosti oproti běžně se vyskytujícím případům trestného činu ohrožování výchovy dítěte. Jedná se o snahu zneužít malé dítě a orgány činné v trestním řízení ve sporu o výchovu dítěte. Navíc to byla právě obviněná, kdo přenesl původně rodinný spor do roviny trestní. K námitkám týkajícím se opakování hlavního líčení státní zástupce uvedl, že by to podstatně a neúměrně prodloužilo délku trestního řízení. S poukazem na judikaturu Nejvyššího soudu připomněl, že námitka není podřaditelná pod žádný z dovolacích důvodů, nicméně lze se jí zabývat jen z hlediska dodržení práva na spravedlivý proces. Podstatou pravidla uvedeného v § 219 odst. 3 věta druhá tr. ř. (nutnost konat hlavní líčení znovu po uplynutí delší doby od jeho odročení při absenci souhlasu stran s přečtením protokolu) je, že dopadá na situace, kdy půjde o tak výrazný časový předěl, že to bude z hlediska dodržení zásady bezprostřednosti při rozhodování znamenat pro členy senátu situaci blížící se té, kdy hlavní líčení dosud vůbec neprobíhalo a důkazy nebyly prováděny. V judikatuře se v této souvislosti hovoří o době natolik dlouhé, jež by v rozporu se zásadou bezprostřednosti stírala paměťovou stopu členů senátu i účastníků řízení ve vztahu k provedeným důkazům. Přihlédnout je třeba podle judikatury rovněž k povaze věci a k nutnosti zabránit neúměrnému prodlužování délky

řízení. Dále státní zástupce zdůraznil, že v posuzované věci je paměťová stopa všech zúčastněných bezpochyby velmi výrazná a že po zrušení předcházejících rozhodnutí byla nejpodstatnější část dokazování provedena v novém hlavním líčení. Státní zástupce navrhl, aby dovolání bylo jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnuto.

IV.

Přípustnost a důvodnost dovolání

7. Nejvyšší soud shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno obviněnou jako oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř., prostřednictvím obhájce podle § 265d odst. 2 tr. ř., ve lhůtě a na místě podle § 265e odst. 1 tr. ř., s obsahovými náležitostmi podle § 265f odst. 1 tr. ř., avšak je zjevně neopodstatněné.

K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

8. Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy.

9. Rozhodnými skutkovými zjištěními, která jsou určující pro naplnění znaků přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku, jsou jednak zjištění, že obviněná podrobovala nezletilou dceru po návštěvách u otce nadměrným a stresujícím lékařským vyšetřením, a jednak zjištění, že v důsledku toho mohlo dojít k zásadnímu trvalému poškození vztahu nezletilé dcery k otci a jejího psychického vývoje.

10. Zjištění ohledně „nadměrných“ lékařských vyšetření, která následovala prakticky vždy po návštěvě nezletilé dcery u otce, je třeba uvést, že vhodnější by bylo konkretizovat (kvantifikovat) toto jednání ve výroku rozsudku, nicméně v odůvodnění rozsudku je konkretizováno na podkladě údajů zdravotní pojišťovny tak, že v kritickou dobu šlo o 41 úkonů u pediatra MUDr. V. Ch. a 19 úkonů u pediatričky MUDr. I. U. (přičemž celkem se u nezletilé za předmětné období jednalo o 396 úkonů zdravotní péče). Na to navazuje zjištění, že při těchto vyšetřeních nebyl učiněn žádný závažnější objektivní nálezn. Podle dalších zjištění MUDr. V. Ch. sdělil obviněné, že nezletilou dceru opakovanými vyšetřeními zbytečně stresuje. Proti těmto zjištěním obviněná žádné námítky neuplatnila.

11. Zjištění, že nadměrná a v podstatě bezdůvodná lékařská vyšetření byla pro nezletilou dceru stresující a že u ní mohla způsobit „zásadní trvalé poškození vztahu k otci“, má odpovídající obsahovou oporu ve znaleckém posudku z oboru psychologie, který vypracovala PhDr. Tereza Sejkorová Benešová jako znalkyně přibraná Okresním soudem v Hradci Králové podle § 105 odst. 1 tr. ř. poté, co Nejvyšší soud zrušil předcházející rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové a Okresního soudu v Hradci Králové a přikázal Okresnímu soudu v Hradci Králové věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout. Tím byl odstraněn základní nedostatek, který byl důvodem zrušení předcházejících rozhodnutí a záležel v tom, že soudy založily skutková zjištění na listinných důkazech, které obsahově byly znaleckými posudky opatřenými v jiných řízeních, navíc opatřenými zčásti v době před spácháním posuzovaných skutků. Přibraná znalkyně poukázala na vážné ohrožení citového a mravního vývoje nezletilé a na to, že reálně hrozilo zavržení otce jako rodiče, poškození osobnostního vývoje nezletilé a negativní ovlivnění její životní strategie a vztahu nejen k otci, ale k mužům obecně, to vše v důsledku stíhaného jednání obviněné. S tím korespondující zjištění soudů tedy rozhodně nejsou ve zjevném rozporu s obsahem důkazů.

12. Námítky obviněné proti zjištění, že mohla způsobit zásadní trvalé poškození vztahu nezletilé

dcery k otci, byly založeny na jejím nesouhlasu se znaleckým posudkem PhDr. Terezy Sejkorové Benešové. V tomto rámci obviněná odkazovala na různá dílčí vyjádření osob, které přišly do styku se situací kolem výchovy nezletilé dcery, a namítala, že sama znalkyně podle vlastního vyjádření nebyla schopna dlouhodobé následky u nezletilé dcery poznamenané sporem mezi rodiči rozlišit v tom smyslu, které z nich pocházejí z prvopočátku a které jsou rozvinutím dalšího sporu. Uvedené námítky evidentně nemají opodstatnění.

13. Znalkyně PhDr. Tereza Sejkorová Benešová měla pro vypracování znaleckého posudku úplný podklad jednak ve všech zprávách, posudcích, nálezech a vyjádřeních, jak byly opatřeny v předcházejícím řízení, a jednak ve vlastním osobním vyšetření nezletilé dcery obviněné. Soudy hodnotily tento znalecký posudek v souladu s jeho obsahem a nedopustily se v tomto směru žádné deformace. Pokud se znalecký posudek lišil od závěrů jiných osob, které se v různém postavení vyjadřovaly k problematice spojené s výchovou nezletilé dcery obviněné, soudy výstižně poukázaly na to, že šlo o odlišnosti v dílčích a méně podstatných otázkách a že vesměs šlo o vyjádření založená výlučně jen na subjektivních údajích obviněné. K tomu, že znalkyně připustila nemožnost spolehlivého rozlišení následků, které má nezletilá dcera obviněné v důsledku sporu mezi rodiči, na následky pocházející z prvopočátku sporu a následky, které jsou rozvinutím tohoto sporu, je třeba uvést, že takové rozlišení ani není nutné. Zákonným znakem přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 tr. zákoníku totiž není žádný konkrétní následek ve sféře rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte. Zjištění takového následku proto není podmínkou závěru, že byl spáchán uvedený přečin, který má povahu ohrožovacího trestného činu. Ohrožení, které vyplývalo z jednání obviněné a které se týkalo zejména citového vývoje její nezletilé dcery, bylo znaleckým posudkem objasněno dostatečně, konkrétně a celkově přesvědčivě. Znalkyně logicky vysvětlila, že v důsledku nepříjemných lékařských vyšetření vždy po návratu nezletilé dcery obviněné od otce docházelo k tomu, že nezletilá dcera si návštěvy u otce nutně spojovala s negativními zážitky, jimiž byla následná lékařská vyšetření. Dále znalkyně zdůraznila, že jednání obviněné tím vyvolávalo u nezletilé dcery vnitřní rozpor mezi vlastním pozitivním vnímáním otce na straně jedné a negativním emočním nastavením, které jí indukovala obviněná, na straně druhé. Významnou součástí závěrů znalkyně je, že jednání obviněné směřovalo jak k zásadnímu narušení citového vztahu nezletilé dcery k otci, tak k tomu, aby se nezletilá dcera na podkladě jednání obviněné jako určitého vzoru sama učila používat emoční nátlak jako prostředek k dosažení svých cílů, což může mít v dalším citovém vývoji nezletilé dcery podstatný vliv na vztah k mužům obecně. Skutková zjištění, která soudy vyvodily ze znaleckého posudku PhDr. Terezy Sejkorové Benešové, odpovídají jeho obsahu a rozhodně nemohou být zvrácena námítkami obviněné, resp. těmi důkazy, na které obviněná odkazovala a které soudy nepovažovaly za spolehlivý podklad pro zjištění skutkového stavu, protože vycházely výlučně jen ze subjektivních sdělení obviněné a původně byly opatřeny pro potřeby jiných řízení vedených za jiným účelem, než jaký má trestní řízení.

14. Obstat nemůže námitka, podle které znalkyně PhDr. Tereza Sejkorová Benešová nikdy nepracovala jako klinický psycholog s dětmi. Pokud by měla být tato námitka interpretována jako námitka procesní nepoužitelnosti znaleckého posudku, je třeba konstatovat, že znalkyně podala znalecký posudek v oboru psychologie, pro který je zapsána v seznamu soudních znalců, což jasně garantuje její odbornou způsobilost k podání znaleckého posudku bez ohledu na to, jakou jinak vykonává praxi.

15. Bez jakéhokoli opodstatnění jsou námítky, podle kterých nebyly provedeny důkazy ke zjištění názoru nezletilé dcery na to, co bylo obviněné kladeno za vinu, a nebyl opatřen znalecký posudek ohledně otce nezletilé dcery. Obviněná v původním řízení žádné konkrétní důkazní návrhy v uvedených směrech neuplatnila. Navíc namítané neprovedené důkazy se netýkají rozhodných skutkových zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, a nemají pro tato zjištění žádný podstatný význam.

16. - 17. Nejvyšší soud se dále zabíral námitkami, které se týkaly skutkového základu výroku o vině přečinem krivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, s nimiž se neztotožnil.

18. Dovolání obviněné je z hlediska ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zjevně neopodstatněné.

K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

19. Podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

20. K tomuto dovolacímu důvodu pokládá Nejvyšší soud za nutné podotknout, že směřuje-li dovolání proti odsuzujícímu výroku o vině, jsou relevantními námitkami jen takové námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje zákonné znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným. Dovolacím důvodem tu nejsou námitky směřující proti skutkovým zjištěním soudů.

21. Přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo byť i z nedbalosti ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu.

22. Z tzv. právní věty výroku o vině je patrné, že obviněná byla uznána vinnou tím, že „úmyslně ohrozila rozumový, citový a mravní vývoj dítěte tím, že závažným způsobem porušila důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, a v páchání takového činu pokračovala po delší dobu“.

23. Námitkám, že skutek popsáný ve výroku o vině není způsobilý naplnit znaky přečinu ohrožování výchovy dítěte, lze přiznat částečnou důvodnost, pokud se vztahují k té části výroku o vině, v níž je uvedeno, že obviněná „projevovala své negativní emoce k otci M. O. před nezletilou AAAAA“. V této části výroku se v podstatě nejedná o skutkové zjištění v pravém smyslu. Projevy, které měl Okresní soud v Hradci Králové na mysli, nejsou ve výroku ani v odůvodnění rozsudku nijak konkretizovány co do obsahu, četnosti, okolností, za nichž byly učiněny apod. Citovanou dikcí je jen obecně vyjádřen záporný vztah obviněné k otci nezletilé dcery, který obviněná dávala najevo před nezletilou dcerou, avšak ten sám o sobě není způsobilý k tomu, aby jím byl naplněn některý ze zákonných znaků přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 tr. zákoníku. Zmíněná část výroku o vině je jako skutkové zjištění irelevantní. Relevantními zjištěními jsou jen zjištění týkající se „nadměrných a stresujících lékařských vyšetření“, jímž obviněná podrobovala nezletilou dceru. S ohledem na to jsou námitky obviněné proti právnímu posouzení skutku jako přečinu ohrožování výchovy dítěte evidentně bez opodstatnění.

24. Žádnou relevanci nemají námitky v tom smyslu, že jednání obviněné nijak nenarušilo morálku její nezletilé dcery. V této spojitosti je třeba zdůraznit, že přečin ohrožování výchovy dítěte není tzv. poruchovým, ale ohrožovacím trestným činem, což se projevuje tím, že zákonným znakem podle § 201 odst. 1 tr. zákoníku není žádný reálný následek.

25. Rozhodně nelze souhlasit s tím, že jednání obviněné nebylo v žádném rozporu s rodičovskou odpovědností a že bylo pouze projevem její hyperprotektivity. Rodičovská odpovědnost podle § 858 o. z. zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude svéprávnosti. Podle

citovaného ustanovení trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.

26. Situace, v níž došlo k posuzovanému jednání obviněné, byla zásadním způsobem ovlivněna tím, že obviněná a M. O. jako rodiče nezletilé dcery spolu nežili, že nezletilá dcera byla v péči obviněné, že obviněná ji v určitých intervalech dávala ke krátkodobým návštěvám k otci, že mezi oběma rodiči se rozvinul spor týkající se péče o nezletilou dceru a že otec podal dne 19. 1. 2015 u opatrovnického soudu návrh, aby nezletilá dcera byla svěřena do jeho péče. Ve výroku o vině je doba páčání skutku vymezena právě od 19. 1. 2015, a to do 5. 1. 2018, kdy opatrovnický soud ve věci rozhodl tak, že nezletilá dcera se svěruje do péče otce. Jednání obviněné zjevně bylo snahou zabránit takovému rozhodnutí tím, že prezentovala otce nezletilé dcery jako osobu, která není způsobilá o ni řádně pečovat a která se naopak vůči ní dopouští závadného jednání. Nejkoncentrovaněji se tato snaha projevovala tím, že obviněná prakticky po každé návštěvě u otce podrobovala nezletilou dceru lékařským vyšetřením, zejména gynekologickým, a uváděla při tom podezření, že nezletilá dcera utrpěla u otce nějakou újmu. Při těchto vyšetřeních nebyl nikdy učiněn žádný významnější objektivní nále, což svědčí o jejich nedůvodnosti. Obviněná od požadovaných vyšetření neustoupila ani poté, co jí lékař pediatr výslovně upozornil, že jimi nezletilou dceru zbytečně stresuje. Četnost, nedůvodnost a pravidelnost zmíněných vyšetření nutně směřovala k tomu, že si nezletilá dcera bude lékařská vyšetření, která byla sama o sobě nepříjemná, spojovat s předchozím pobytem u otce. Z druhé strany vzato se ocitla ve stavu, při kterém mohla lékařským vyšetřením předejít tím, že nebude pobývat u otce, že bude pobyt u něho odmítat a že se mu bude vyhýbat. Reálně tedy hrozilo, že se její citový vztah k otci, který byl až dosud dobrý, zásadně změní, nabude vyloženě negativní povahy a natrvalo se hluboce naruší. Z toho vyplývá závěr, že obviněná ohrozila „citový vývoj dítěte“ ve smyslu § 201 odst. 1 tr. zákoníku. Nezletilá dcera byla jednáním obviněné vystavena ve věku od necelých tří let do necelých šesti let, kdy pro ni bylo prakticky nemožné orientovat se v neurovaném vztahu rodičů, chápat skutečný smysl jednání obviněné, utvořit a zdůvodnit si na něj vlastní názor či zaujmout k němu uvědomělý postoj. Jednání obviněné nutně vyvolávalo u nezletilé dcery myšlenkový zmatek, z něhož reálně vyplývalo také ohrožení „rozumového vývoje dítěte“ ve smyslu § 201 odst. 1 tr. zákoníku. Jednání obviněné se rovněž mohlo stát určitým vzorem a založit u nezletilé dcery sklon k používání emočního nátlaku jako prostředku k dosahování vlastních cílů, což by se mohlo negativně projevit v dospělosti jejím deformovaným vztahem k mužům obecně. Lze tedy akceptovat i to, že reálně bylo ohrožení „mravního vývoje dítěte“ ve smyslu § 201 odst. 1 tr. zákoníku.

27. Jestliže rodičovská odpovědnost podle § 858 o. z. zahrnuje mimo jiné povinnost pečovat o citový, rozumový a mravní vývoj dítěte, pak obviněná uvedeným jednáním tuto povinnost závažným způsobem porušila ve smyslu § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. Nic na tom nemění její namítaná hyperprotektivita, neboť zvýšená potřeba ochrany nezletilé dcery se doslova zvrhla v pravý opak, tj. ve stav reálně ohrožující zdárný citový, rozumový a mravní vývoj nezletilé dcery.

28. Akceptovat nelze ani námitky týkající se úmyslného zavinění obviněné. Primární pohnutkou obviněné zjevně bylo diskvalifikovat otce nezletilé dcery, avšak obviněná k tomu zvolila jednání, jímž působila na nezletilou dceru tak, že z toho reálně hrozila především destrukce jejího citového vztahu k otci, a následně i deformace jejího rozumového a mravního vývoje. Ze subjektivního hlediska obviněné jako vysokoškolsky vzdělané ženy, navíc působící v pedagogické profesi vysokoškolského učitele, bylo snadno předvídatelné, že její jednání má reálný potenciál ohrozit citový, rozumový a mravní vývoj nezletilé dcery. Pokud se obviněná přesto k posuzovanému jednání odhodlala, neboť u ní převážila snaha diskreditovat otce prostřednictvím narušení jeho vztahu k nezletilé dceři, pak je namísto závěr, že s ohrožením citového, rozumového a mravního vývoje nezletilé dcery také byla srozuměna. Závěr o jejím úmyslném zavinění podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku je plně přijatelný.

29. Skutek kvalifikovaný jako přečin ohrožování výchovy dítěte byl správně posouzen též podle § 201 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku, neboť obviněná v páčání činu pokračovala po delší dobu. Soudy časově

vymezily páčání skutku dobou od 19. 1. 2015 do 5. 1. 2018, avšak pokud relevantním jednáním naplňujícím znaky uvedené v § 201 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku je podrobování nezletilé dcery nadměrným, stresujícím a nedůvodným lékařským vyšetřením, pak je nutno vzít v úvahu, že podle konkretizujících zjištění na str. 28 odůvodnění rozsudku (odst. 86) toto jednání spadalo do doby od června 2015 do prosince 2017. Nicméně i tak jde o dobu dvou a půl roku, která je při četnosti a pravidelnosti bezdůvodných lékařských vyšetření evidentně dostatečná k naplnění zákonného znaku „po delší dobu“ ve smyslu citovaného ustanovení. Nebylo tedy možno přisvědčit námitkám obviněné zaměřeným proti posouzení skutku podle § 201 odst. 3 písm. b) tr. zákoníku.

30. Výrok o vině obviněné přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku rozhodně není namítaným porušením subsidiarity trestní represe a nepředstavuje žádnou svévolnou kriminalizaci opatrovnického sporu rodičů nezletilého dítěte. Podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. V citovaném ustanovení je tak zakotvena subsidiarita trestní represe a její uplatňování jako krajního prostředku ochrany dotčených zájmů (*ultima ratio*). Posuzovaný případ svou podstatou sice vyplývá z namítaného opatrovnického sporu, avšak obviněná z rámce soukromoprávního vztahu výrazně vybočila, neboť se uchýlila k protiprávnímu jednání, které z hlediska povahy, rozsahu, způsobu provedení a reálně hrozícího následku nabylo trestněprávně relevantního charakteru. Skutek, jímž byla obviněná uznána vinnou, nevykazuje nic natolik výjimečného, co by ho charakterizovalo jako společensky méně škodlivý oproti tomu, jakou míru společenské škodlivosti obvykle mají běžně se vyskytující případy trestného činu dané skutkové podstaty.

31. - 35. Nejvyšší soud následně posoudil správnost právního posouzení skutku jako přečinu krivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku a ani v tomto rozsahu neshledal pochybení.

36. Dovolání obviněné je z hlediska ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. zjevně neopodstatněné.

K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.

37. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. byl v posuzované věci uplatnitelný ve variantě, podle které lze dovolání podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku, přestože v řízení předcházejícím takovému rozhodnutí byl dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až l).

38. V této variantě je dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. vázán na některý z dovolacích důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř., v dané věci na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. Ze zmíněné vázanosti vyplývá, že pokud je dovolání obviněné zjevně neopodstatněné z hlediska dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř., pak je zjevně neopodstatněné i z hlediska dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř.

V. Závěr

39. Z důvodů, které byly vyloženy v předcházejících částech tohoto usnesení, Nejvyšší soud zjevně neopodstatněné dovolání obviněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání.